

Bestyrelsesvederlag i ikke-erhvervsdrivende fonde

En undersøgelse af bestyrelsesvederlagets størrelse i 2006 i 169 ikke-erhvervsdrivende fonde

Indledning

Civilstyrelsen har som fondsmyndighed gennemført en stikprøvemæssig gennemgang af bestyrelsesvederlagets størrelse i en række ikke-erhvervsdrivende fonde. Gennemgangen er sket på baggrund af fondenes regnskaber for 2006.

Formålet med at foretage gennemgangen har været at kontrollere, om bestyrelsesvederlaget er i overensstemmelse med fondslovens § 18.

Efter fondslovens § 18, stk. 2, må vederlag til bestyrelsesmedlemmer ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang, og efter fondslovens § 18, stk. 3, kan fondsmyndigheden (Civilstyrelsen) nedsætte et vederlag, der findes for højt.

Materialet fra stikprøven har desuden dannet grundlag for en generel undersøgelse af bestyrelsesvederlag i ikke-erhvervsdrivende fonde.

Det er anden gang Civilstyrelsen foretager en samlet stikprøvemæssig gennemgang af regnskaber alene med henblik på at kontrollere bestyrelsesvederlaget. Det er endvidere anden gang, at Civilstyrelsen gennemfører en undersøgelse, der sammenligner bestyrelsesvederlag i en række fonde.

Den første stikprøvemæssige gennemgang og undersøgelse skete på baggrund af regnskaber for 2003. Der henvises til Civilstyrelsens artikel herom fra oktober 2005, der er offentliggjort i Fonde 2/2005. Artiklen findes endvidere på Civilstyrelsens hjemmeside.

Stikprøven

Civilstyrelsen fører ikke et register over de ikke-erhvervsdrivende fonde, som kunne give et overblik over det nøjagtige antal fonde og f.eks. deres kapitalstørrelser. Det har derfor ikke været muligt at udtage et forholdsmæssigt antal fonde ud fra eksempelvis egenkapitalens størrelse.

Sagerne til stikprøven er derfor udvalgt ved at gennemgå et tilfældigt udsnit af de fonde, som fondsmyndigheden har haft kontakt med i journalperioden 1998-2002, og som fondsmyndigheden ikke tillige har været i kontakt med i journalperioden fra 2003 og frem. I alt er mere end 600 sager gennemgået.

Ud af disse sager er frasorteret fonde med en kapital på under 250.000 kr. Hensynet har været, at fondsloven ikke gælder for disse fonde, om end Civilstyrelsen dog har mulighed for ud fra en konkret vurdering også at nedsætte vederlaget i disse fonde.

Desuden er der sket frasortering ud fra en konkret vurdering – f.eks. hvis en fonds bestyrelse er en offentlig institution (eksempelvis en kommunalbestyrelse), hvor det generelt må antages, at bestyrelsen ikke modtager vederlag.

På den måde er i alt 169 fonde udtaget til stikprøven.

Til sammenligning blev der ved Civilstyrelsens første stikprøve i 2003 udtaget 178 fonde.

Resultatet i hovedtræk

a. Fonde uden vederlag

Som det fremgår af tabel 1, modtager bestyrelsen ikke vederlag i godt halvdelen af sagerne.

Tabel 1

Egenkapital	Antal fonde	Antal fonde uden vederlag
0-1 mio. kr.	73	55 (75 %)
1-2 mio. kr.	21	12 (57 %)
2-5 mio. kr.	41	20 (49 %)
5-10 mio. kr.	13	6 (46 %)
Over 10 mio. kr.	21	4 (19 %)
I alt	169	97 (57 %)

Det er ikke kun de små fonde, hvori der ikke udbetales vederlag, om end andelen af fonde uden vederlag er størst blandt fonde med lavere kapital. Men også blandt de større fonde med en egenkapital på over 10 mio. kr. udbetales der ikke vederlag i 1/5 af sagerne.

b. Fonde med vederlag

I de resterende knap halvdelen af sagerne, hvor der udbetales vederlag, har Civilstyrelsen foretaget en vurdering af, om vederlaget står i rimeligt forhold til det arbejde, der er ydet. I langt de fleste sager har der ikke været bemærkninger til vederlagets størrelse, og som tallene i tabel 2 viser, er der kun fundet anledning til nedsættelse af vederlaget i 3 sager.

Tabel 2

Egenkapital	Antal fonde med vederlag	Antal fonde, hvor vederlaget er accepteret	Antal fonde, hvor vederlaget er nedsat
0-1 mio. kr.	18	18	0
1-2 mio. kr.	9	9	0
2-5 mio. kr.	21	20	1
5-10 mio. kr.	7	6	1
Over 10 mio. kr.	17	16	1
I alt	72	69	3

For de 69 sager, hvor bestyrelsesvederlagets størrelse ikke har givet anledning til bemærkninger, kan der opstilles følgende oversigt over det samlede vederlags størrelse:

Tabel 3

Egenkapital	Mindste samlede vederlag	Største samlede vederlag	Samlede gns. vederlag
0-1 mio. kr.	200 kr.	8.000 kr.	3.233 kr.
1-2 mio. kr.	650 kr.	27.000 kr.	8.563 kr.
2-5 mio. kr.	256 kr.	33.000 kr.	12.793 kr.
5-10 mio. kr.	5000 kr.	24.500 kr.	15.209 kr.
Over 10 mio. kr.	4385 kr.	200.000 kr.	58.128 kr.
Alle fonde	200 kr.	200.000 kr.	20.470 kr.

Tallene viser - måske ikke overraskende - en tendens til, at det samlede bestyrelsesvederlag i fondene stiger med fondenes størrelse.

Tallene viser imidlertid også, at der er en stor spredning i bestyrelsesvederlagenes størrelse, også inden for grupper af fonde med nogenlunde samme kapitalstørrelse.

c. Fonde hvor vederlaget er for højt

Civilstyrelsen har i forbindelse med stikprøven nedsat vederlaget i 3 tilfælde, hvor styrelsen har vurderet, at vederlaget ikke stod i rimeligt forhold til det udførte arbejde. Sagerne ser i hovedtal således ud:

Tabel 4

Egenkapital	Vederlag	Tidsforbrug i timer	Vederlag pr. time	Godkendt vederlag	Tilbagebetaling
4.581.438 kr.	42.650 kr.	79	540 kr.	32.650 kr.	0
5.621.017 kr.	28.000 kr.	87	322 kr.	20.000 kr.	0
10.161.030 kr.	60.000 kr.	40	1.500 kr.	45.000 kr.	0

Som det fremgår, er der tale om forskellige fonde, hvad egenkapital, tidsforbrug og vederlag angår, om end to af fondene har en egenkapital og et tidsforbrug af nogenlunde samme størrelse.

I den førstnævnte sag bestod bestyrelsen af 3 personer. Fondens formål var at uddele til institutioner, som søger at hjælpe børn og gamle, herunder særligt Børnenes kontor. Fonden havde modtaget 10 uopfordrede ansøgninger og uddelt 5 legat på i alt 203.000 kr. Det ene bestyrelsesmedlem modtog som administrator af fonden 39.000 kr., hvortil kom 3.650 kr. fordelt mellem bestyrelsens 3 medlemmer. Administrators tidsforbrug var oplyst til 50-60 timer årligt, og de 2 øvrige medlemmer havde et årligt tidsforbrug på 8 timer hver. Civilstyrelsen fandt administrators tidsforbrug meget højt, og fandt også isoleret set vederlaget til administrator for højt, hvorfor vederlaget blev nedsat med 10.000 kr.

I den anden sag bestod bestyrelsen af 2 personer. Fonden skulle efter sit formål alene uddele til Mariaforbundet. Det ene bestyrelsesmedlem modtog 19.000 kr. for sit arbejde som formand og administrator. Tidsforbruget var oplyst til 35-40 timer årligt. Arbejdet bestod i sammen med forvaltningsafdelingen at pleje fondens formue og udarbejde det årlige regnskab sammen med revisor. Det andet bestyrelsesmedlem modtog 9.000 kr. Tidsforbruget var oplyst til 50 timer årligt. Arbejdet bestod i overvejende grad i deltagelse i forskellige aktiviteter i forbindelse med Mariaforbundet skole. Herudover blev der udbetalt 1.000 kr. i sekretærhjælp. Civilstyrelsen nedsatte det samlede bestyrelsesvederlag til 20.000 kr., idet vi særlig lagde vægt på, at deltagelse i arbejdet i forbindelse med Mariaforbundets skole ikke kan anses som bestyrelsesarbejde, der skal honoreres af fonden.

I den tredje sag bestod bestyrelsen af 3 personer. Fondens formål var at uddele til Kræftens bekæmpelse, Gigtens Bekæmpelse, Dansk Blindesamfund eller andre offentlige institutioner med almen velgørende eller andet almennyttigt formål. Det årlige antal ansøgninger androg 35-40, og fonden havde uddelt 350.000 kr. til 8 forskellige ansøgere. De 2 af bestyrelsesmedlemmerne modtog 15.000 kr. hver. Tidsforbruget for disse var oplyst til ca. 10 timer årligt. Det tredje medlem modtog som formand og administrator 30.000 kr. Tidsforbruget for den pågældende var oplyst til ca. 20 timer årligt. Civilstyrelsen nedsatte det samlede bestyrelsesvederlag til 45.000 kr.

Afsluttende bemærkninger

På baggrund af de gennemgåede sager kan det konstateres, at der i over halvdel af de undersøgte fonde slet ikke udbetales vederlag til bestyrelsen.

Det kan endvidere konstateres, at i langt hovedparten af de fonde, hvor der udbetales vederlag, ligger vederlaget efter Civilstyrelsens opfattelse inden for rammerne af fondslovens § 18. Det må efter styrelsens opfattelse tages som udtryk for, at bestyrelserne i ikke-erhvervsdrivende fonde i høj grad er samvittighedsfulde og ansvarlige i deres forvaltning af fondslovens § 18.

Civilstyrelsen, november 2008